

HETI SZEMLE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre — 6 K - f. | Negyedévre — 1 K 50 f.
Félévre — 3 „ - „ | Egyes szám ára 10 fillér.
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 4 korona
Amerikai Egyesült-Államokba — egész évre 2 dollár.

Felelős szerkesztő:

VARJAS ENDRE.

Laptulajdonos

A SZATMÁR-EGYHÁZMEGYEI IRODALMI KÖR.

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések stb. a **Pázmány-sajtó** címére (Szatmár, Iskola-köz 3. sz.) küldendők.

Pályázati hirdetések egyszeri közlése 5 korona.
Nyitlatter sora 40 fillér.

A lap megjelenik minden szerdán.

Nemzeti követelések a hadseregben.

Magyarország hadserege nem lehet más mint magyar. A hadseregnek vezénylete, szolgálati nyelve, zászlója, czimere csakis magyar lehet. Törvényeink biztosítják nekünk ezt a jogot, és a magyar nemzet jogairól le nem mondhat soha.

Nem lehet, hogy a parlament a nemzetnek nagy és örök jogait feladja. Lehetetlen, hogy a magyar képviselőház a nemzetnek igazát ne tudná megvédelmezni.

A dinasztának is be kell látnia, hogy neki kötelessége a nemzet élére állani, a nemzetben rejlő erőt kifejteni, és a nemzeti aspirációkat teljesíteni.

Az ország többször is egyhangulag mellé állott azon férfiaknak, a kik nagy és merész harcban a nemzet jogaiért küzdöttek. Az ország véleménye ma sem változott. A munkapárt a választóközönséget tévutra vezette.

De nemcsak a nemzet áll meg szilárdan az ő követelései mellett. Andrassy beszédéből tudjuk, hogy a király is hajlandó lett volna nemzeti követeléseinkből sokat teljesíteni, és a bécsi, és a katonai körök is nagyon sokat engedtek régi merevségükből.

Azért nemzeti bűn volna ma jogainkról lemondva csak áldozatot hozni, mint a munkapárt teszi, mely még a kilenczes bizottság

programját sem akarja megvalósítani. Ha valamikor, most van itt az ideje, hogy annyi küzdelem után, az óriási áldozatok árán végre valamit kiesikarjunk.

1898-ban a legfelsőbb katonai és politikai körökben el volt határozva az ujonczlétszám emelése és elváltak határozva egyéb katonai terhek is. De az akkori kormány hallgatott ezzel a kérdéssel, hallgatott a saját legbensőbb hívei előtt is, és ezek a hívek úgy mentek 1901-ben a választó közönség elé, hogy czéljuk az ország közéletének szanálása, czéljuk, hogy a jog, törvény és igazság foganatosíttassék minden téren.

Csak természetes, hogy akkor nem engedték, hogy ennek a többségnek minden akarata minden akadály nélkül teljesíttessék.

De éppen úgy nem engedhetjük, hogy a mai többségnek minden akarata teljesedjék. Világért sem mertek ők a választóközönség elé állani azzal, hogy ők gyávák még a kilenczes bizottságnak programját is megvalósítani. Világért sem merték megvallani, hogy czéljuk a föltétlen behódolás, a meghunyászkodás, a lemondás, az ujonczlétszám és katonai terhek emelése minden, de minden nemzeti engedmény nélkül, hanem azzal áltatták az országot hogy ők nemzeti munkát akarnak végezni.

Ez a többség ebben a kérdésben, melyben az országot félrevezette, és az ország

érdekeinek árulója lett, kiméletet nem érdemel.

Ma is elmondhatjuk, amit Bartha Miklós 1903-ban elmondott, hogy a többség védelmezi a többségnek, a szavazásnak jogát, a kisebbség pedig védelmezi a nemzetnek jogát. A többség nemesak korrupcióval, pénzzel és vesztegetéssel jött létre, hanem még be is csapta katonai programjával, az az programmalanságával az országot.

Különböztet a nemzetnek óriási vesztesége, hogy ezekben a nehéz küzdelmekben a nemzeti ügynek olyan erősségeit és olyan kiváló publicistáit, mint Bartha Miklóst és báró Kaas Ivort elvesztette, nemkülönböztet Beöthy Ákost, az ellenzéknek egyik legnagyobb tehetségű tagját, és a hatalmas mágnást, gróf Károlyi Istvánt.

Azt mondják, hogy nemzeti követeléseink veszélyeztetik a hadsereg egységét, hogy egy hadsereg helyett kettőt akarunk.

Már gróf Apponyi Albert elmondta beszédében, hogy egy német nagyragu katona állítása szerint a magyar vezényleti nyelv nem veszélyezteti a hadsereg egységét.

Napoleonnak hatalma fénykorában külön francia és külön olasz serege volt, amelyekhez csatlakoztak a rajnai szövetség és a varsói nagyhercegség hadseregei, s ezt a három, négy sereget, melyek mindegyikének egészen más volt a vezényleti nyelve —

Bucsuzás az arany mezőtől és a szomorú daloktól.

— MAGYAR BÁLINT. —

*Szép Aranymezőm nagy kiutjára hágtam
És megyek előre.*

Már hallom a véset is a zuhogó árban.

*Megyek. Ami ott vár, életem halálom,
Akarom, hogy mindig*

— Nappal éjjelente — így, szembe találjon.

*Már látom: a gyöngye parton kicsi házak
Felém integetnek:*

Fenyegyet az árvíz, jöjjenek és vigyázzak.

*Tudják: megtanultam a habokon győzni,
Fekete ruhámról*

Tudják az vagyok én, ki a falut őrszi.

*Itt laktam a fényes nagy Aranymezőkön
Ahol a híveknek*

Minden kora vétke mind eránnyé szépiül.

*Ahol a gyöngéből hős lett, jobb a jóból,
És aki beteg volt,*

És aki lefontyadt: kividul, kigyógyul.

Indulok nyugatra, ahol az erények

Nyári nagy melegben,

Forró nagy tüzekben széntömbökké égnek.

Jaj, hogyha megégek, tudom, letaposnak,

Tudom, betemetnek,

De nem szabad lenni soha bánatosnak.

Mert ti, kicsi házak, ki vigyázná rátok,

Ha engem elöntnek

A szomorú könnyek, a vihar, az átok.

Bucsuzom aranyos nagy Aranymezőtől,

Alkonyatos multtól

Az egész jelentől, a fele jövőtől.

Mert ha meg is égek, ha meg is taposnak:

Soha-soha többé

Nem mondhattok engem szomorú dalosnak.

Faluvégi kut.

Hej, csak tudna beszélni az a kutyapárkány, sudárfa, itatóvályu, ezek elmondhatnák a falu történetét, házasságok, komaságok eredetét tővéről hegyire. Ezekkel versenyezni hiábavaló dolog volna, még Zsuzsa néninek is, akinek pedig csak tudni kellene a falu mindennemű történetéről, hiszen falu emlékezetétől fogva minden lakodalomban kifőző asszony volt, s még most sem eshetik meg ily nagy alkalmatosság az ő böles beleszólása nélkül.

Bizony az a faluvégi kut!

Vize oly vidáman csörgedez a vályu végig; a sudárfa meg szeliden himbálódik a nyájas esti szellőben, az ember úgy véli, mintha vidám szerelmi regéket hallana s s mezei tündérek futkosnának álomszerű hipp hoppban a holdvilágtól gyönyörűen meg-ezüstözött mezőkön, virányokon . . .

Mikor esikorog a sudár s a viharos szél mérgesen vágja jobbra, balra, az ég koromsötét fellegéi között suhanó hold pedig mint kísértet tűnedezik a mély kut vizében: mintha a mesevilág éjféli rémalakjai, árnyai bolyongnának ilyenkor a környékén s úgy, ahogyan életökben is tették, — letekintenek a kutyának a mélyből csábitóan felcsillámló vizére.

Hej az a faluvégi kut!

Sok leányszívnek átka, sok legényszívnek üdve.

Való, annak a sudarfának a nyikorgása, amikor reszkető kézzel húzza a lány a vödört a kut mélységéből, olykor-olykor epedőn tekintve szét, hogy nem jön-e már, be sokszor volt előpostája a vigan csengő temetezői haragnak; az igaz, hogy már temetési ének, halotti harang is zokogott utána.

Az a karesu leányka is, aki nem rég ért oda zöld korsójával, s eltűnődve támaszkodik a kutyapárkányára, ki tudja, hogy az ő sorsát is a nyájas esti szellőben himbálódzó, vagy az éji zivataros itéletidőben vadul csapkodó sudárfa beszélné-e el, ha úgy szólni tudna? . . .

Mert ki lát a jövőbe, ki tudja azt?

Világ ujdonság!

Golyós czél-fegyver 200 lépésre biztos lövés, puskapor nélkül, tehát zajtalan. Egyszeri töltés 500 lövésre, kitűnő madár és patkány fegyver. Darabja **100 golyóval 12 korona**. Mindenféle sport-, vadászati cikkek. Vivő felszerelések.

Telefon szám 296.

RAGÁLYI KÁLMÁNNAL (Deák-tér 9.)

Telefon szám 296.

Thonet kerti és szobabutorok,

kerti hinták, függő ágyak, gyermekszékek és kocsik minden kivitelben. Tennis-rakettek, labdák, prések, ütők javítása. Uti bőröndök, kosarak, berendezett nesseserek, lóhálók, szabályozható szék és nyugágyak **15 koronájával**.

Divat különlegességek.

Férfi divatezikkékkől naponként érkeznek ujdonságok. Tollköttyű kalapok, nyakendő, harisnya, keztyű, selyem- és ezéna zsebkendők. Könnyű len- és ezéna turista ingek, mellények, övek, angol és francia **illatszer különlegességek**

francia, német, olasz, és lengyel — diadalról-diadalra vezette.

Napoleonnal szemben sem egységes hadsereg győzött. Lipcsénél vele szemben a porosz, osztrák—magyar és orosz seregek német és orosz, Waterlónál a porosz és brit seregek német és angol vezénylet alatt tudták legyőzni a világ legnagyobb katonáját.

Ha jól jegyezték fel a történetirők, Solferinónál két különféle vezérletű és nyelvű, olasz és francia hadsereg állott szemben az egységessége tetőpontján ragyogott osztrák sereggel; az elveszett csata és az elveszett Lombardia alaposan megmutatták, olyan nagyon szükséges-e a diadalhoz az egységes hadsereg és az egységes vezérleti nyelv.

A magyar nemzet ismeri a maga gyengeségét. De semmi egyebet. Tudja, hogy a jog és minden igazság az ő pártján van. Ellenünk a hatalom és az erőszak. Azért türi, de csakis ebben az egy kérdésben még az obstrukciót is anélkül, hogy a magyar parlamentárizmust a felfordulástól féltene.

Máramaros titkaiból. Nem szívesen vesszük kezünkbe a tollat, hogy a kazárok garázgalkodásáról, azokról a sötét bűnökről írjunk, amelyek Máramarost és egyáltalában az egész kazár felföldet valóságos sötét Balkánná, izig-csondig megromlott Oroszországgá teszik. Ha mégis megteesszük, ez csak azért van, mert a „magyar“ lapok majdnem kivétel nélkül hallgatnak ezen sötét bűnökről, midőn tehát ezeket mi is segítünk lelep-

A szép, barna, buzavirágszemű Juliska ugyan nem. De vidám pillantásaiból, mellyel a letűnt nap visszfényétől ragyogó piros felhőcskéket nézi, az bizonyosan észrevehető, hogy bizik benne.

De miért is kételkednék, miért ne biznék?

Az ő Lacija nem az a fiu, akinek a szaván elmenni ne lehetne. Egyenes annak a lelke, mint az a sik pusztá, melyen vigan terelgeti legelésző nyáját. Igazat szól ő mindig, akárcsak a tisztelendő ur a prédikáló széken. Tudja Julesa, hogy nem csalódhatik meg benne.

No meg ő se olyan kivetni való leány. Tudja azt Julis nagyon jól. Apja sem utolsó ember a faluban, benn van a tanácsban, meg van is mit aprítani a tejbe. Jaj csak itt volna már az az október. Arra az időre az ő Lacija számadó bojtár lesz a szomszéd pusztán. Lesz ott jó kommenzió, olyan, hogy becsülettel el lehet azon tartani egy feleséget; de meg a mennyasszonyi tulipános ládának se fogja az asztalos hiába csinálni a ládafiát.

Messziről mind jobban hallszik a kolompolás, kivethető a nyáj kolompjának a bugása.

Fölvillan, fölragyog a leány arca, mintha csak ama fényes felhőcské az ő szemében tükröződnének vissza.

Megmerül a vödör, s meg sem tölti a leány zöld korsóját, ott terem Laczi a nyalka juhászbojtár.

Mi tagadás benne, ebből a két eseléd-

lezni, nemzeti ügyet teljesítünk, és az igazság terjesztésével hasznos szolgálatot teszünk a nagykönség azon részének, még ellenségeinknek is, akiknek ezen rémes gonosztetetről nem volt alkalmuk olvasni.

Az ökörmezői telekkönyvi hamisításról van szó. Székely Ferencz igazságügyminiszter Huszár Károly interpellációjára megbizta Baydik György ökörmezői kir. albirót, hogy az ökörmezői járásban végzett telekkönyvi betétszerkesztési munkálatokat vizsgálja felül. Bajdik tiz községből — ezek; Repenye, Alsó- és felsőhidegpatak, Rosztoka, Palócz, Fülöpfalva, Cserjés, Iszka, Majdánka, Vuco-kómező — már személyesen átadta jelentését a miniszternek. Kitiűnt, hogy csak ebben a tiz községben a hamis bejegyzéseknek *nyolcszázhatvanhárom* esete forog fenn. *Nyolcszázhatvanhárom esetben forgatták ki vagyonából a jogos tulajdonost.* Nem esoda, hiszen a kazárok vérszipolyozó munkájáról ma már a zsidó körökben sinesen kétség. A betétszerkesztő bizottság elnöke egy híhű zsidó dr. Bernhard Károly, most hajduszoboszlói betétszerkesztő bíró, irnoka bizonyos Schwarz Mór Mózes nevű ember volt. Egymagában is elég. A ruthének koldusbotra jutnak, kiforgatják őket vagyonukból, és akik meggazdagodnak, azok: Davidovics Mosko iszakai lakos, Weisz Falek rosztoki lakos, Friedmann Eizig alsóhidegpataki lakos, Hoffmann Hersch, felsőbesi lakos és hasonló nevű társaik.

Dávidovics Mosko mint rongyos marhahajcsár jött be, és most az övé a környék legjobb 150 hold földje. Ott ennyi, és a legjobb föld. —

A consulok kötelessége cselekedni, míg a népitélet nem fog magának önhatalmulag igazságot szolgáltatni.

ből gyönyörű egy pár lesz, ha a jó Isten is azt akarja.

Ugy összeillenek, mintha a Teremtő is egymásnak szánta volna őket. Ők is teljes elismeréssel vannak a gondviselés eme jó szándéka iránt. Csak azt várják, hogy a falu postása minél előbb meg hozza a városból azt a papírost, amelyre a plébános ur fölírja az ő hirdetőjüket.

Keveset beszélnek, de amit a legény nem tud elmondani, megérti a leány bőven abból a virágból, amelyet a pusztáról szakított neki hü szeretője.

Beáll az alkonyat, elválnak egymástól néhány egyszerű szóval, de amit azok nem fejeznek ki, elmondják az a sugárzó szemek.

Otthon zsörtölődik édes anyja egy kissé, már a tehének is megjöttek, még fejtenek, s az ilyen eladó leány már a vacsorafőzéssel is megkímélhetné édes anyját. Amde megvan győződve az öreg, hogy jó az ő büszkesége, de hát röviden kell fogni az ilyen fiatal népet, nehogy szarvat kapjanak. Hasonlóan járt el az ő boldogult anyja is, aki pedig okos asszony volt, az Isten nyugtassa meg haló porában is.

Julesa helyre is pótolja a mulasztást csak úgy ég a kezében múnka. De azért meghallja a kert végéből:

„Az én rózsám nem lesz mindig árva,
Szüret után én leszek a párja!”

Az ragyog a leány szeméből: Istenem, csak itt lenne már!

Merker Márton dr.

Kávét

legjobbat és
legolcsóbban
beszerezhetünk

Benkő Sándor

kávékereskedőnél Szatmár, Kazinczi-utoza 16.
„MOKKA“ keverék czégem különlegessége.
1 kgr. 4-40 korona. Villany erővel pörköltve.

10 % Engedmény! * Hasznos meglepetés! * 10 % Engedmény!

A nagyon előre haladt idény következtében, mindennemű nyári cikkeimet 10 százalékos engedménnyel árusítom. Különösen: fürdő és flotti áruk, szalma és nemezkalapok, turista és Ragályinál, Deák-tér 9. Telefon 296 —

ban. Ott évek hosszú sora óta magas hullámokat vert fel a tomboló véres forradalom, melyet alig nyomnak el egy helyen, felüti fejét máshol.

Az államok kiküldöttjei, más érdekeltek és tudósok tanulmányozták az ottani viszonyokat a helyszínén.

Azoknak közleményeit és hivatalos jelentéseiket ismertetjük a következőkben. Lezius tanár hiányos történelmi felfogásnak tartja, a zsidókérdés fejtegetésének elítélését, vagy azt felekezeti ellenes bujtogatásnak nyilvánítani, hiszen az ő viselkedésük kényszeríti utóvégre az embereket arra, hogy saját otthonukat megvédelmezzék. Senkisémet veheti rossz néven bármely nemzetnek, ha saját otthonában, szükségleteit saját érdeke szerint intézi, még ahhoz is joga van, ha alkotmányos uton hozott törvényeket szükséghez képest alkotmányos uton megváltoztat vagy egészen eltöröl. Azok, akik az egyenjogúsítás törvényét megalkodták, sem voltak csalhatatlanok, ezt a következmények sok helyen igazolták. A tapasztalat pedig bőven igazolja, hogy zsidók minden eszközükkel elég hangosan követelnek és elősegítenek olyan törvénytörést vagy alkotást, mely az általuk gyűlölt más vallású papoknak tekintélyét, szerzett jogait csorbítja.

Az orosz és lengyelzsidó az óhitűek más fajtája, de ezt a másik fajtával a talmud — szellem és rabbinus fegyverrel tartja össze, bizonyos titkos és összekövészerű kötetekben.

Ezek a kazár renegátok, tultesznek a régi fajon, ők zsidóbbak az ószövetségeseknél, a haladott korba sehogy sem egygyező talmud elveket, szégyentelen nyers, kiméletlen módon alkalmazzák és a haladott jóérzésű zsidóknak sok bajt és szegényt okoznak.

A legújabb orosz forradalmi mozgalmak általános érdeklődést keltettek fel az oroszországi zsidók iránt, mert azok mint üldözöttek, jajveszékelve keresnek maguknak más népek között menedéket.

Azok akik az ottani viszonyokat ismerik és nines okuk az igazságot leplezni, egy véleményen vannak abban, hogy az ottani hosszúra huzódó véres forradalomnak vezetői, az ottani zsidók. Ők az agitátorok, ők a bujtogatók a népgyűléseken és a sajtóban, ők az együgyű parasztok és munkások bujtogatói, a tömeges lázadások olyan vezetői, akik midőn a feldühödött nép vérontásba keveredik, ügyesen félreállnak és így az a szerencsétlen félrevezetett nép áldozza fel testi épségét ő értük, akik fanatikus gyűlölettel viseltetnek azok ellen akik hivatva vannak az állami rendet fenntartani, a népet az ő csalásuktól megóvni. Wrba munkája az oroszországi forradalomról számtalan adattal igazolja a fent elmondottakat.

Tichomirowff államtanácsos, a gyógyszerértan tanára a moszkvai császári egyetemen, jelenti: Megfigyeléseim szerint a természetes **Ferencz József**-keserűviz gyorsan és biztosan ható hashajtószer. A Ferencz József keserűvizet a betegek jól bírják és hosszabb használat mellett sem okoz fájdalmat. — Kapható gyógytárakban és fűszerkereskedésekben. A Szétküldési-Igazgatóság Budapesten.

Ez a zsidófaj imént leirt osztálya, vagyoniilag hamar felesepereedik, ha jóhiszemű jámbor nép közé keveredik.

Jobb módra tevén szert, a más vallásúak által alapított és fenntartott iskolákban taníttatja gyermekét, de az a talmud erköles, melyet az utódok otthon magukba szíváltak, megromtotta lelküket és ezekből lesznek a szabad gondolkozók.

Ezek azok a jószívű hazafiak akik a népgyűléseken oly pazar bőkezűséggel osztogatják a keresztények birtokát, a tulajdonjog szentsége előttük csak akkor szemét, ha az ő tömött zsebükről van szó. A nemzeti vagyont ők megvetik, mert avval nem lehet nekik üzérkedni, hiszen ők nem érzik a nagy nemzeti célok nemes szolgálatát.

Mindezt látva a szerencsétlen szomszéd nép véres vergődésében, lelkiismeretünk azt parancsolja, hogy ezeknek beözönlését erőlyesen megkell gátolni, a bentlevőket pedig szigorú törvényekkel megfékezni és az általuk érthető eszközökkel megtanítani az igaz emberségre.

Szatmár vármegye buzatermése.

Sulyos csapás nehezedett ez évben Szatmár vármegye közönségére. Istenáldott földjén, mely eddig bőven ontotta a buza termést, ma szomorúság és gyász ül. Nyolczszoros mag helyet még háromszoros sem hozott. Egyes községekben már májusban kiszántották az utolsó szál buzát is, és kapásokat vetettek helyébe, de a rettenetes szárazság miatt ez sem kelt ki. Más helyeken a termés még a vetőmagot sem hozta meg. Ismét más helyeken alig kétszeresét, háromszorosát. *Tizenhat millió korona az a kár, melyet Szatmár megye csak a buzatermés által szenvedett.* Vannak községek, melyekben egy szem buza sem termelt, melyek egy magukban 60—80.000 korona veszteséget szenvedtek.

Felér ez egy óriási tüzvészszel. Már pedig a legnagyobb szájalommal fordulunk a tüzvész által sújtottak felé. De a tüzvész után az ipar, a kereskedelem nyer valamit, mert a romok helyébe alkotni kell valami újat. Míg egy rossz termés után, az általános szegénység miatt, az ipar és kereskedelem is óriási pangást és hanyatlást mutat.

A vármegye egész közönségének érdeke az, nemcsak a gazdaközönségnek, hanem az iparnak és kereskedelemnek is, hogy gazdáink általános adóelengedésben, vagy legalább is a legnagyobb fokú földadó leírásban részesüljenek.

Az 1875. VII. t.-c. megállapítja, hogy ha a szántóföld fagy által okozott árvíz által elpusztul, vagy tartós szárazság által az egész határ termése anyyira elszárad, hogy az évben a föld már nem hozhat új termést; vagy erős szélvihar elviszi a termést s nem lehet újból összehordani, vagy ha rozsdá vagy burgonyavész, de még a mezei egér is pusztít a vidéken; ily esetekben helye van az adóleírásnak.

Ha minden egyes károsodott község és maga az egész vármegye kérelmezni fogja az adóelengedést, lehetetlen, hogy az állam ne nyújtsa segítő jobbát, és ne engedje el, vagy ne mérsékelje az adót úgy, hogy némely községnek egészen, a másoknak $\frac{1}{3}$ vagy $\frac{2}{3}$ részben elengedi azt.

Szabó István kanonok. A „Szamos“ mai száma hozza, hogy a király püspökünk előterjesztésére Szabó István, pápai praelátus, apát, püspöki irodaigazgatót szatmári kanonokká kinevezte. — Információink szerint a király a kinevezést már aláírta, és legközelebb meg is fog jelenni.

Lelkigyakorlatok az egyházmegyei papság számára. A szatmári jézustársasági atyák házában f. évi augusztus 21—25-én a papok számára lelkigyakorlatok lesznek, a melyek aug. 21-én este 8 órakor kezdődnek és 25-én reggel végződnek. A résztvevők a jézustársaságiak házában és a szemináriumban kapnak szállást és a jézustársaságiaknál ellátást. Jelentkezni aug. 15-ig kell P. Alaker István házfőnöknel. Akik a jelzett napokon nem jöhetnek el, bármely hét hétfőjén kezdődőleg három napos lelkigyakorlatot vehetnek, ha előzőleg ezen szándékukat P. Alaker István J. t. házfőnöknel bejelentik.

Az Egyházmegyei Oltáregyesület első kiállítására.

Az egyházmegye oltáregyesület a folyó év őszén fogja rendezni első kiállítását Szatmárnémetiben, amelyben az egyházmegye oltáregyesületeitől készített egyházi szerelvények lesznek bemutatva. A kiállítás után a tárgyak azonnal szétosztanak az egyházmegye szegény templomai között. Ez első együttes kiállításra casulák, albák, tobaleák, superpelliceumok, ministránsingek, corporalék, purificatoriumok, humeralék, antipediumok és szószékterítők készültek. Püspökünk felhívja a lelkészeket, hogy ha e jelzett egyházi szerelvényekre templomaiknak szükségük van — amit a kerületi esperes igazolása bizonyítson — küldjék be szeptember 15-ig folyamodásaikat — az Oltáregyesület elnökségéhez intézve — az egyházmegyei hivatalba, felsorolva egyenként a kérelmezett tárgyakat és az antipediumoknál, tobaleknál, szószékterítőkönél megadva a szükséges méreteket is.

Plébánosi kinevezések. Püspökünk Martinov Fortunát sz. Ferenczrendi házfőnököt kaplonyi plébánosnak, Czách Gilbert nagybányai minorita házfőnököt pedig giródtótfalui plébánosnak kinevezte.

Áthelyezések a Jézustársasági rengházban. P. Groeger Vilmost áthelyezték Kalocsára; P. Jámbor Lászlót Budapestre; P. Müller Fülöpöt Innsbruckba. Szatmárra jönnek: P. Fialla János Kalocsáról; P. Varga István Budapestről; P. Zsivos Ferencz Pozsonyból.

Mazurek Pál halála. Nemesak nálunk, hanem az egész egyházmegyében is mély részvétet fog kelteni városunk egy régi, tekintélyes polgárának Mazurek Pál, székesegyházi sekrestyésnek vasárnap, e hó 5-én, 75 éves korában váratlanul, szívzsellhűdés következtében bekövetkezett halála. A megboldogult nemes lelkű, vig kedélyű, törekvő, munkás, kötelességtudó, pontos, és lelkiismeretes ember volt, akit a mély valóság, egyházához és hitéhez való ragaszkodás jellemezett. Isten hosszú élettel és szép, nagy családdal áldotta meg őt. Hálálát özvegye, gyermekei, ezek közt Mazurek Gyula dr. nagyváradi püspöki iktató, veje Hoffmann József gyakorlóiskolai tanító, és unokái gyászolják. Temetése kedden délután ment végbe nagy részvét mellett és Pemp Antal prael. kanonok végezte fényes segédlettel.

Miért előnyös a FÖGEL-féle pörkölt kávé használata? Mert

nem füstöli lakását;
nem vesződik a pörköléssel;
minden perczen friss pörkölést vehet.

Mindamellott 25%-ot megtakaríthatnak mindazon vevők, kik pörkölt kávé vesznek mert annyi bepörköldök a házi pörkölésnél.
Kérem próbavételét, melyből meggyőződhet.

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Eberth Károly szatmárnémeti kir. törvényszéki telekkönyvi betétszerkesztő szakadjnokot a színérváraljai kir. járásbíróvához nevezte ki.

A tanfelügyelő szabadságon. A vallás és közokt. miniszter Bodnár György kir. tanfelügyelőnek augusztus hó 1 től 6 heti szabadságot engedélyezett. A hivatal vezetésével s a közigazgatási-bizottságokban való helyettesítésével Faragó Ignác kir. segéd-tanfelügyelőt bízta meg.

Esküvő. Horváth Géza fővárosi mérnök roök hűséget esküdött Tatay Etelkának.

Orvosválasztás. A szatmári kerületi munkásbiztosító pénztárnál szervezett ötödik orvosi állásra dr. *Steinfeld* Gézát választották meg.

Felmentés börtől. Mivel augusztus 18-ika, a király születésnapja ez évben péntekre esik, püspökünk e napra hivatkozva felmentti a börtől kötelezettsége alól.

Konkurzus a szakaszi parochiára. Főpásztorunk a szakaszi plébániai javadalomra augusztus végéig pályázatot hirdet. A kérvények gróf Károlyi Lajoshoz címezve az egyházmegyei hatósághoz küldendők.

Halálozások. Udvardi és kossuthfalvi özvegy *Kossuth* Gáborné, született pazonyi *Elek* Jozefa augusztus 2-án életének 69. évében városunkban meghalt. Temetése aug. 3-án ment végbe. A temetési szertartást papi segédlettel dr. *Wolkenberg* Alajos theol. tanár végezte, a ki a koporsó mellett megható gyászbeszédet mondott. A holttestet még aznap Komlódtótfaluba vitték, ahol átadták az örök nyugalomnak. Az elhunytat fia *Kossuth* István, leánya, *Kossuth* Gabriella, dr. *Göbl* Alajosné és előkelő rokonság gyászolja. — *Bartha* Juliska, volt rahói posta-távirókiadó e hó 4-én 23 éves korában városunkban elhunyt.

Államsegély Szatmár városnak. A belügyminiszter a városok segélyezésére felvett 2 millió korona összeg terhére Szatmár városnak a folyó évre 60 ezer korona segélyt utalt ki. Az összeget a városi tisztviselői illetményeknek kiegészítésére fogják fordítani.

Változások a városi villamos műnél. A városi villamos mű „Szatmár-Németi sz. kir. város villamos műve” cég alatt a városi számvevőségétől teljesen külön álló kereskedelmi vállalat alakult át. A vállalat vezetését és igazgatását a villamos mű külön személyzete látja el. Új irodahelyiségüket az Arpád-utca 7. sz. alá, a Korányi-féle házba helyezték át. Az átszervezéssel kapcsolatban ugyancsak e helyen nyílt eladási helyiséget nyitottak, a hol állandó nagy raktárt tartanak világítási testekben és csillárookban. Ellenében az eddigi szokással, minden árucikk azonnal, készpénzzel is fizethető.

Kinevezés. Majos Kálmán budapesti pénzügyi tanácsost Ófelsége a király királyi tanácsossá kinevezte.

A kecskeméti kérésze. Ötven ezer katolikus magyar kiált felénk nem a maga, hanem egyháza, hite, vallása, temploma, kápolnája, gimnáziuma, plébániája érdekében, hogy segítsünk rajta. Mindnyájunk szívét mélyen megrendítette az a rémes és szomorú katasztrófa, mely Kecskemét város pusztulását okozta. Ebben is talán legtöbb szenvedett a katolikus egyház. Azért bizalommal adjuk közre lapunkban Révész István kecskeméti prépost-plébános hozzánk intézett, igazán megrendítő sorait, azon reményünknek adva kifejezést, hogy olvasóink közül senki sem fogja megtagadni a kecskeméti alábbi kérését:

Testvérek segítsetek!

A július 8-iki földrengés óriási és évekig gyógyuló sebeket ütött Kecskemét városán, de senki és semmi intézményen nem ütött olyan mélyet, olyan fájdalmasat, mint a kecskeméti róm. kath. egyházon.

Az az egyház, mely eddig ősrégi autonómikus szervezetével ideális kulturmissiót teljesített ötvenezer hívő között, mely egyház — dacára épen a katolikus hívek gyengébb vagyoni helyzetének — az utóbbi évek alatt hatalmas virágzásnak indult, néhány másodperc alatt a tönk szélére jutott.

Egyházunk anyagi fenállását biztosító és még néhány százezer korona kölcsönnel terhelt három bérházunk lakhatatlanná vált. Főgimnáziumunk majdnem teljesen tönkretett épületét csak nagy áldozatok árán hozhatjuk helyre.

Több kisebb kápolnánk romokban hever.

Szent Erzsébet templomunk már alig lesz javítható, hanem egészen újra építendő. Plébániai és lelkészi épületeink lakhatatlanok.

Ami legjobban fáj, mi majdnem kétségbe ejt, az, hogy hazánk büszkesége, az alföld drága kincse, félszázezer hívő gyönyöre és boldogsága: a mi öreg templomunk minden részében itt-ott gyógyíthatatlanul meg van sebesülve. — A városi tanács által felkért, műgyetemi tanárokból álló bizottság, a párját ritkító csodaszép tornyot lebontandónak véleményezte.

Mind a négy katolikus templomunk be van zárva. — A 160 ezer hold területen szétszórta hívek vigaszára már nem kondulhat meg a kecskeméti öreg templom nagy harangja. — Kénytelenek vagyunk künn, a várostól elég távoleső Szentháromság temetőben misézni, prédikálni, Isten szabad ege alatt gyóntatni és áldoztatni. Szivetrázó jelenet, mikor ugy vasárnaponként 10—15 ezer szinmagyar hívő apáink sírján égreemelt könnyes szemmel zengi Boldogasszony Anyánkhöz:

„A földrengéstől, rémes veszélytől
Szabadíts meg minket gyötörő rettegéstől.”

Keresztény testvérek! A magyar nép nemesen büszke, kérni nem szeret. Epp azért magyar önértetünk megalázásával kérünk titeket, segítsetek. Mi bizunk a testvéri szeretetben, biztat az a tudat is, hogy boldogabb napjainkban mi is sietünk szenvedő testvéreink könnyeit letörölni.

A megrendült földről rendíthetetlen hittel, a romok közül romlatlan szívvvel kiált felétek 50 ezer kath. magyar: Testvérek segítsetek! Révész István prépost-plébános.

Az adományok legalkalmasabban a kecskeméti róm. kath. Egyháztanács címére küldhetők.

Hősök csontjain fog felemelkedni a szatmári református tanítóképzőintézet most épülő tornacsarnoka. Ásatás közben mintegy százötven emberi csontvázra akadtak. *Ferency* János író, a Rákóczi kor alapos ismerője és emlékeinek kutatója, a csontvázak eredetét a következőkben állapította meg. *Ferency* szerint Rákóczi 1707-ben ütött először tábornok Vetésnél Szatmár bevételére, majd Pálfalva felől támadt Szatmárra. A vár bevétele három hónap alatt nem sikerült. A vár védői időközben megtudták, hogy Németi városrész meghódított Rákóczinak s ekkor Németit boszúból fölégették, mire Rákóczi azzal felelt, hogy folygajtotta Szatmárt, a hol minden leégett a föld színéig. Rákóczi ezután Tokaj alá távozott és az ostromot Sennyei István báróra, Buday Istvánra, végül

pedig Forgách Simon grófra bízta. Becker István nagyváradi német kapitány egy izben a védőkre rontott és ezeröttszáz magyar embert lemészárolt. Az elesett magyarok holttestét ott temették el, a hol utóbb a tanítóképző épült. A tanítóképző telkén talált csontvázakat összeszedték és a tornacsarnokban egy mélységben helyezték el.

Szociálista népgyűlés. A szatmári szocialisták a jövő hét vasárnapján, 13-án népgyűlést tartanak Szatmáron az általános választói jog mellett. A népgyűlésről a párt részéről Budapestről Klárik Ferenc és Garbay Sándor jönnek le és dr. Kelemen Samut is felkéri a gyűlésen való részvételre.

Dónátnapi menetrend. Külön vonatok oda: Az első külön vonat Szatmár-Németi—Kossuth-kertből indul reggel 7 órakor, Szatmárhegyi piacra érkezik délelőtt 8 óra 23 percekor. — A második külön vonat Szatmár-Németi—Kossuth-kertből indul d. e. 10 ó. 23 p.-kor, Szatmárhegyi piacra érkezik délelőtt 11 óra 33 percekor. A harmadik külön vonat Szatmár Németi—Kossuth-kertből indul d. u. 1 óra 07 percekor. Szatmárhegyi piacra érkezik délután 2 óra 22 percekor. Vissza: Az első külön vonat Szatmárhegyi piacról indul délelőtt 11 óra 36 percekor Szatmár-Németi—Kossuth-kertbe érkezik d. u. 12 óra 42 percekor. A második külön vonat Szatmárhegyi piacról indul d. u. 2 óra 25 percekor. Szatmár-Németi—Kossuth-kertbe érkezik d. u. 3 óra 30 percekor. A harmadik külön vonat Szatmárhegyi piacról indul este 8 óra 06 percekor. Deákterre érkezik este 9 óra 05 percekor.

Magyar Figyelő. Tisza István és Herceg Ferenc kitűnő folyóiratának, a Magyar Figyelőnek augusztus elsejei száma gazdag tartalmával és előkelő íróival méltóan sorakozik az eddigi számokhoz. Bernát István az „Általános választói jog hatásáról az Egyesült Államokban” ir alapos forrástalanulmányokra felépített cikket. Alexander Bernát nagyszabású esszéit irt korunk művészi mozgalmairól, Kenedi Géza „A beszédművészet” címen a retorika mai szerepéről értekezik. Természettudományi cikket Szóbel Zoltán a „Botanikai kertek feladata” címen közöl. A szépirodalmi rovatban találjuk Szöllössi Zsigmond kitűnő novelláját „A legnagyobb gavallér” címen, míg Herceg Ferenc folytatja a „Vörös Kakas” gyűjtő név alatt összefoglalt satirikus jellemzéseit, a melyek megdöbbentő élességgel mutatnak rá a jel-szavak és gyakorlat közti különbségre.

Az Elet 1911. augusztus 6-iki száma következő tartalommal jelent meg. Vasárnapi levél: Hát arra járt e eső? — Az elmebajosok birodalmában. Fráter Aladár. A titok. Szilárd Győző. Vitézi ének. (Költemény.) Boros Ferenc. Helene. (Regény.) Orbán Dezső. Hires barátságok. Özv. Báthori Nándorné. Haszon-talan. Gerolamo Rovetta. A könyvről. (Költemény.) Sik Sándor. Csütörtök úr. (Regény.) Chesterton-Hévey. Könyvek. Mozgóképek. Szerkeztői üzenet.

Új egyenruházat. A pénzügyőrség új egyenruházatára és jelvényeire vonatkozó legfelsőbb rendeletet Ófelsége a király már aláírta, úgy, hogy a vonatkozó értesítések az összes pü. hatóságoknak a napokban már kifognak adatni. A változások a következők: vigyázók 2 csillagrózsát, fővigyázók 3 csillagrózsát, a szemlések ezüst, a biztoshelyettesek arany paszományt, a tisztviselők kőgallért kapnak. Az összes pénzügyőrségi alkalmazottaknak megvan engedve a zsávoly ruha viselése.

Országos vásárok vármegyénkben. Augusztus 8-án Aranyosmegyében, Nagyecse-

Pártoljuk

a hazai ipart!

Minden magyar ember szent kötelessége a hazai ipar pártolása.

KEPES SÁNDOR

Első Magyar Andesit Sirkőgyárában SZINÉRVÁRALJÁN

csak hazai termékeket dolgoznak fel.

A legkifogástalanabb kivitelben készíti a legkülönbözőbb alakú pyramisokat, obeliszket, keresztet, emléktáblákat, sírfeleket, mezei keresztet, kápolnákat, mauzóleumokat stb.

MODERN BERENDEZÉSŰ GÉPTEREM A CSISZOLÁS RÉSZÉRE.

Fiók-üzlet: Szatmár, Attila-u. 4.

den. 14-én Avaszújváros, 16-án Nagysomkuton. 18-án Csengeren. Erdőszádán. 21-én Nagybanás. Szeptember 5-én Szamoskrssón. 11-én Avasfelsőfaluban, Nagykárolyban. 14-én Jánkc, Királydarócon.

Bérbe kiadó 6 szobás lakás hozzátartozó mellékhelyiségekkel, külön udvarral, orvosnak, ügyvédnek, vagy hivatalnak igen alkalmas esetleg három üzlethelyiség lakással. Bővebbet Néma József főkönyvelőnél, Beresényi-u. 2., vagy Széchenyi-u. 12. sz.

1. Miért gyógyulunk Máriavölgyön?

2. Mert Máriavölgyön a parádi, bikszádi, gleichenbergi, karlsbadi, seltersi, emsi, bártfai gyógyvizeknek valóságos hasonmása van.

3. Máriavölgyi vizek a legkellemesebb, legüditőbb italt szolgáltatják.

4. Máriavölgyi ásványvizet 7/10 literig 6 fillérért tölt bérmentve érkező tiszta üvegeket a Fürdőigazgatóság. 80

Értesítés. Mély tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy hosszú évek gyakorlatára és tapasztalatára támaszkodva kiváló izléssel végez üzletem mindennemű szobafestő és mázó munkát. Miért is a nagyérdemű közönség további becses pártfogását kérve vagyok kiváló tisztelettel: **Daróczy József**, szobafestő, Beresényi-utca 37. szám.

Aki szép és olcsó ajándékot óhajt vásárolni, az menjen el a színházzal szemben levő óra és ékszer üzletbe, mert ott találja a legdusabb választékokat valódi arany és ezüst ékszerekben, ugyszintén valódi ezüst és chinai ezüst dísz tárgyak, mindennemű zseb- és fali órákban. Tisztelettel özv. **KEPES DÁVIDNÉ Szatmár, a színházzal szemben. 24**

Ahova feljárni is bajos.. A sikárlói legmagasabb hegyen termett kítűnő sikárlói bor egy félliteres butelia az üzletben idei 20, tavalyi 30 krajczár. Saját töltésű 4 éves sikárlói peesenyé-bor „Hungária gyöngye“ czímen egy butelia 50 krajczár. Házhoz vive sikárlói bor egy félliteres buteliában idei 16, tavalyi 20 krajczár. Peesenyé-bor egy félliteres buteliában 25 kr. 6

DÁVID ÖDÖN
fogászati műtermét
BUDAPESTRÓL ÁTHELYEZTE,
SZATMÁR, HÁM JÁNOS-U. 12. sz. alá.
Műfogakat, aranykoronákat, csapos fogakat, amerikai hidmunkákat jutányosan készít. — Telefon szám 258.

Hibás tükröket

azonnal jelentkezők részére újból fonsoroztat
Győry Károly üvegkereskedése.

AMERIKAI ÁRUHÁZ

A
M
E
R
I
K
A
I

Á
R
U
H
Á
Z

Eötvös-u. 2. (Heinrich-palota) a Koronával szemben.

Férfi gallér 5 réti minden fazonban drb	12	kr.
Dupla " 5 " " " " " "	18	"
Sefir kézőlő I-I párja " " " " " "	23	"
6 pár férifharisnya 75 kr. 1 pár	15	"
" " divatesikú I/I 123, 1 " "	25	"
Férfi vasalt ing fehér " " " " " "	90	"
" " színes I sefir " " " " " "	120	"
" alsónadrág gombos " " " " " "	55	"
" " szép himzéssel I-I " " " " " "	95	"
Selyem magánkötő " " " " " " " " " " " "	25, 38, 50	s feljebb
" " patent másnik " " " " " " " " " " " "	20	"
1 pár divatos kézőlőgomb " " " " " " " " " " " "	15	"
1 " Glasse kesztyű női " " " " " " " " " " " "	48	"
1 " svéd utánzatu női kesztyű " " " " " " " " " " " "	25	"
1 " " " " " " " " " " " " " " " "	25	"
1 " nadrágtartó " " " " " " " " " " " "	28	"
Biczikli sapkák " " " " " " " " " " " "	35	"
Divatos sétabotok " " " " " " " " " " " "	40	"
Gyermek patent harisnyák barna és fekete		
Szám 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10		
13 15 17 19 21 23 25 27 29 31	kr.	
Creton gyermek kötények " " " " " " " " " " " "	20	feljebb
Reform vászon női kötények " " " " " " " " " " " "	75	"
Fél " " " " " " " " " " " " " " " "	48	"
Divatos piaci táskák " " " " " " " " " " " "	40, 55, 65	"

ugyszintén női és férfi ernyők, kloti aljak, mider leblük, corsetták, s még sok fel nem sorolható cikkek olcsón kaphatók.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöztetnek.

VIDÉK

Firczak püspök jubileuma. Már megindult az élénk mozgolódás, amely arra irányul, hogy **Firczak Gyulát** a munkácsi egyházmegye püspökét, aki papságának 50 évét betöltötte, méltó ünneplésben részesítsék. Így Ungvár város részéről már kész az ünnepség tervezete. Az október 3-án rendezendő jubileumi ünnepély napját megelőző este a hívek fáklyámenetet rendeznek. A közönség a házakat fellobogozza a lakások ablakait kivilágítja. A város képviselőtestülete okt. 3-án diszközgyűlést tart, az ünnepi szónoklat megtartására **Hidasi Sándor** és **Románcz Mihály** képviselőket kérték föl. A város **Firczak püspök** emlékének megörökítésére a szegényház javára 1000 K. alapítványt tesz. A városházától a püspöki palotáig terjedő utca **Firczak Gyula-utca** elnevezést fog nyerni. Szaboles vármegye főispánja **Gróf Vay Tibor**, a vármegye törvényhatósági bizottságát f. hó 5-ére rendkívüli közgyűlésre hívta egybe. A közgyűlés egyetlen tárgya, **Firczak Gyula 50 éves jubileuma.**
Eljegyzés. **Klontók Agoston** meddési körjegyző leányát, **Irént** eljegyezte **Nyisztor József** végzett papnövendék.
Zászló-szentelés. A kálmándi iparosok, megérte a keresztény társulás és egyesülés fontosságát, szép zászlót szereztek be, amelyet a múlt napokban szentelt meg **Soltész Imre** ez. kanonok, plebános. Ezen alkalommal az első szegyet a szentelő plebános verte be „Isten áldja a tisztas ipart!“ jelszóval. Azután a község iparosai járultak meg-szentelt zászlójukhoz szegverés végett, miközben a kar a pápai himnuszt énekelte.

Templomszentelés Mátészalkán. A mátészalkai kath. hívek saját áldozatkészességükkel díszesen kifestették templomukat, a melyet az elmúlt vasárnapon benedíktált teljes assistenciával **Vanyek Ferencz** fehérgyarmati plebános, kerületi esperes, aki egyuttal az ünnepi szónoklatot is tartotta. — Délben **Koller Béla** plebános ebédet adott a megjelent papság tiszteletére.

Körorvos választás. A vállaji körorvosi állásra **Koszorus Istvánt** egyhangulag megválasztották.

Áthelyezés a bíróságnál. **Márczy Gyula** mezőkövesdi kir. járásbíró törvényszéki bírói minőségben a beregszászi kir. törvényszékhez helyeztetett át.

Elvezénylés. A csendőrkerületi parancsnokság **Csürös Gyula** ungvári csendőrzászlóst a beregszászi szárnyhoz vezényelte.

Gyászhir. **Legenyei Pintér József** nyug. főszolgabíró, városi pénztáros 67 éves korában meghalt **Munkáson**.

Kápolna megáldás Kálmádon. A múlt hó 26-án kettős ünnepet ült **Kálmánd** községe. Ekkor volt a templomszentelés évfordulója. E nap reggelén a falu apraja nagyja az érkező áhitatos idegenekkel együtt énekelve, processzióval kivonult a temetőbe, ahol a község lelkipásztora, **Soltész Imre** tb. kanonok, plebános, dr. **Bohus János** krasznabéltéki plebános, **Pallmann Péter** kegyesrendi tanár, segédlete mellett megáldotta az ő bőkezűségét és áldozatrakézségét hirdető gótikus stíliu temetőkápolnát. Majd az aranyimés plebános az ujonnan megáldott kápolna oltárához lépve bemutatta az első szentmisét a holtak Istenének. Szent mise végén **Pallmann Péter** mondott gyönyörű alkalmi beszédet.

ISKOLA

Pályázati hirdetések egyszeri közlésének díja 5 K

Új tanterv a tanítóképzőintézetekben.

Az elemi iskolai tanító és tanítónőképzőintézetek a kultuszminiszter 78.000—1911. sz. rendeletével új tantervet kaptak. Az új tanterv az 1902. évi tanterv alapján, de a kilencz év alatt szerzett tapasztalatok értékesítésével készült. Értékessé teszik főleg a hozzácsatolt eléggé részletes és nagy gonddal készített tantervi utasítások.

Anélkül, hogy részletes taglalásába és méltatásába becsajtkozni akarnánk, konstátáljuk, hogy a tanterv jelentékeny lépést jelent a tanítóképzés nagyfontosságú ügyének gyakorlatibbá s intenzivebbé tevésének útján, de egyuttal a tanítás anyagának s ekként a tanárok s jelöltek munkájának szaporításában is. Ezt mutatja már az óraterv módosulása is. Az óraszám mind a négy évfolyamon harminczhat. (Ehhez járulnak a helyi óratervekben még hitelemzéstán, kántorképzés, nyelvek stb.) Óraszám növekedés mutatkozik a pedagógiában 2, mennyiség-tanban 2, természetrajzban 2, fizikában 1, szlőjdben 1. Az óraszám növekedés a fizikában s természetrajzban gyakorlati képzésre szolgál. Tananyagbővítés az előbbi tantervhez viszonyítva a mennyiség-tanban, gazdaságtanban és szlőjdben van. Figyelemre méltó dolog, hogy a gazdaságtan körében megfelelő helyet biztosítottak a nemzetgazdaságtan, a szocialis kérdés, a tanító gyakorlati társadalmi hivatása ismertetésének is.

A tanítás irányát s módszerét tekintve jelentékenyebb változást találtak a természetrajzi tárgyaknál, amennyiben e tárgyak

Aki igazán finom, kényelmes, elegáns és tartós honi gyártmányu

lábbelit akar vásárolni,

az forduljon bizalommal

Vuja János-hoz

Szatmár, Deák-tér

■ (Keresztes András-féle ház), ■

aki dusan felszerelt czipő-raktárában csakis valódi finom bőrből a már is világhírű hazai gyárakban készült czipőket és eszmákat nagyon is versenyképes árakban hozza forgalomba és üzletéből minden olcsóbbrendű készítményt, a szokásos bőr- és talputánzatokat teljesen kiküszöbölte, s akinek áruinak osinosság dolgában is párját ritkítják. Kívánatra mérték után bármilyen kivitelű czipők és eszmák is készülnek.

anyagát s tanítását az új tanterv a biológiai jellegnek s gyakorlati iránynak megfelelően módosította. A német nyelv tanítását a direkt módszer szerint eszközölte. Csúpán részben új a tanítóképzőben a szlőjdnek pontosan részletezett s teljesen az elemi iskolákéhoz alkalmazott tanterve. Egészen új, mint a miniszter rendeletében mondja „kísérlet“, azonban e tárgyának heti 1—1 órában való tanítása a tanítónőképzőben. Bevezetését itt módszertani okok tették szükségessé. A tárgy elhelyezését az órarendben egyébként úgy tették lehetővé, hogy a zenének eddigi heti 4—4 óraszámát 3—3-ra redukálták. A többi tárgyakban a módosítás inkább a tananyag szabatosabb s részletesebb meghatározásában, illetve megfelelőbb csoportosításában és elhelyezésében nyilvánul.

Pályázat az ungvári kántortanítói álmásra. Az ungvári róm. kath. elemi fiúiskolánál az egyik tanítói állomásra, — mellyel a róm. kath. kántori állás is egybe van kapcsolva — pályázat hirdetik. Zében, orgonálásban, énekkar szervezésében és vezetésében teljesen képzett, kellemes hangú okleveles tanítók pályázati kérvényei kellően felszerelve s f. évi augusztus hó 17-ig a nagyméltóságú földművelésügyi m. kir. miniszteriumhoz czimezve a felsőngyi róm. kath. esperesi hivatalhoz Ungvárra küldendők. Augusztás 17-én délelőtt a kántori ének-próba megtartatik; miért is a személyes bemutatkozás megkívántatik.

Tanügyi kinevezések. A vallás-és közoktatásügyi miniszter Mécskó Györgyike huszti áll. polg. leányiskolai h. tanítónőt ugyanezen iskolához, Rohn Ilona dicsőszentmártoni áll. polg. leányiskolai h. tanítónőt a szilágyosmlyói áll. polg. leányiskolához, Laitiu Dániel kisvárdai áll. polg. isk. h. tanítót a felsővisói áll. polg. fiúiskolához, Kárpai Elemér brádi áll. polg. fiúiskolai h. tanítót a nagyszőllyői áll. polg. iskolához a XI. oszt. segédtanítónőkké illetve segédtanítókká kinevezte. Kósa Vince zólyomi állami polgári iskolai helyettes tanítót a matészalkai állami polgári iskolához a XI. fizetési osztályba segédtanítónővé. Megyeresi Andor szilágyesehi állami polgári fiúiskolai helyettes tanítót ugyanezen iskolához a XI. fizetési osztályba segédtanítónővé. Fáy Géza móri állami polgári iskolai helyettes tanítót a huszti áll. polgári iskolához a XI. fizetési osztályba segédtanítónővé kinevezte.

Szerkesztőségünkhöz ujabban a szatmárnémeti dal- és zeneegyesület zeneiskolájának évkönyve érkezett be az 1910—1911-iki tanévről.

Választmányi tagok. A kath. Tanügyi Tanács kebelében szervezett szociális szakosztály egyházmegyénkből két tanítót választott be választmányi tagul, és pedig Plank Antal beregszászi, és Gaál Lajos zajtai tanítót.

Megjutalmazott tanítók. A „Magyar földhitelintézet“ által községi fiúiskolát kezelő tanítók és gyümölcsfaterenyésztést oktató községi kertészek részére a gyümölcsfaterenyésztés, terjesztés és oktatás körül szerzett érdemeik jutalmazása céljából az 1911. évre kitűzött 21 jutalomdíjból az e célra alakult bíráló bizottság kiadhatónak találta: a 600 koronás első díjat Galantha Géza huszti tanítónak, a 200 kor. harmadik díjat Chira János szilágyilléfalvai, Titli József viski és Derzsi Kálmán érmihályfalvai tanítónak.

Páratlan tanítói jubileum. A maga nemében páratlan ünnepeltetésben volt része Simon Antal tiszaujlaki tanítónak. Nevezett tanító ugyanis most üli tanítói működésének huszonöt éves jubileumát és ezen alkalmat felhasználta a tanító volt növendékei, hogy szeretetüket és hálás ragaszkodásukat iránta kifejezzék. Molnár Károly mszigeti rk. segédlelkész, Ilosvay Lajos erdőmérnökjelölt s Szilágyi Lajos tanító, mint volt tanítványok állottak a rendező-bizottság élén. Az ünnepély hatalmas keretekben mozogva e hó 3-án esütörtökön folyt le a következő sorrendben: Délelőtt a róm. kath. templomban ünnepélyes hálaadó szent misét mondott Molnár Károly szigeti káplán, mely alatt Sepsy Márton szaniszlói káplán intézett ünnepi beszédet a templomot zsuffolásig megtöltő hívőereghez.

Mise után mozsárdurrogás közben a rk. iskolába vonult az ünneplő közönség, ahol a jelenlegi tanítványok nevében Kilb Juliska, a volt növendékek nevében Molnár Károly üdvözölte a tanítót. Az állami tanítók részéről pedig Piller József áll. isk. igazgató mondott gyönyörű üdvözlő beszédet. Majd Dimand Lajos ker. esperes, egyházi tanfelügyelő üdvözölte meleg és közvetlen szavakkal a jubiléumát. Majd a nagyszámu volt tanítványok percekig üdvözölték szeretett tanítójukat. Az üdvözlések után a jubiléum könnyekig meghatva mondott köszönetet az ünneplésért, rámutatva arra a tényre, hogy ez az ünneplés ünnepe az egész magyar katolikus tanítói karnak, elismerése annak a titáni munkának, melyet a magyar kath. tanító esőndben, de annál nagyobb erővel végez az iskolák poros levegőjében. Az elismerés és hála illetően megnyilatkozásában hajnalát látja annak a szebb jövőnek, amely a tanítóságra eljövend. Beszéde után megható volt nézni, mint jöttek kézesókra az iskolának apró növendékei, utánok pedig hálakönnyes szemekkel a szülők, a polgárok, a városi előjáróság, hogy egy sokat kifejező meleg kézzorítással fejezzék ki nagyraesülésüket azon kulturmunka fölött, melyet Simon Antal tanító Tiszaujlakon huszonöt év alatt végzett. Az iskola feldiszített falai között lefolyt magaszos ünnepély után a Korona-szálló kertjében 60 terítékű bankett volt, melyen az első felköszöntőt Dimand Lajos esperes mondotta a jubiléusra, mely után még számosan mondtak üdvözlőt egyháziak, a volt iskolatársak, a volt tanítványok, a polgárok, a jóbarátok és tisztelők. Este 8 órai kezdettel a Korona nagytermében, a Heti Szemle mult számában közölt program szerint nagyszerű hangverseny volt, melynek összes szereplői a tanító volt tanulói közül kerültek ki. Az egész ünnepi nap bevétel 500 koronát tett ki, melyből a kiadások levonásával Simon Antal nevére egy alapítványt tesznek a volt tanítványok, amely alapítvány kamataiból évenként egy szorgalmas tanuló fog felruhaztatni a tiszaujlaki róm. kath. elemi iskolában.

Tanítóképző-intézeti tanárok tanfolyama. A tanítóképzők most kiadott új tanítási terve főképp a természettudományok tanításába hozott mélyreható újításokat. Az eddigi morfológiai szemléltetés helyett a tanítás alapjává a biológiai módszert tette, mely az élő természetet az életjelenségek megfigyelésével és okainak kutatásával kívánja ismertetni. A tanárság kérésére a közoktatásügyi kormány tanfolyamot nyitott és a vallás- és közoktatásügyi miniszterium, illetőleg a tanítóképzés vezetője, Neményi Imre dr. miniszteri tanácsos, áldozatkészségét és ügyszeretetét mutatja az a háromhetes tanfolyam, a mely most ért véget. Az állami és felekezeti tanítóképzők harminc tanára vett részt e tanfolyamon, melynek előadói voltak: Koch Ferenc dr. egyetemi r. k. tanár a fizikális kémiából, Mágócsi-Dietz Sándor dr. a növényélettantól, Schafarik Eerenedr. egyetemi r. tanár Magyarország geológiájából, Vámgel Jenő dr. egyetemi m. tanár, főiskolai igazgató az állatfeljődéstanból, Vassonyi Lajos dr. egyetemi m. tanár a kémiai technológiából, Wagner János tanítóképző-tanár Magyarország állományából. Ezenkívül Mágócsi-Dietz Sándor dr. növényélettani és Vámgel Jenő állattani gyakorlatokat vezetett. Az előadók nagyon érdekes és előkelő színvonalú előadásokon kívül bemutatták az egyetemnek és a pedagógium kísérleti eszközeit és gyűjteményeit is. Ez az újabb irány új korszakot jelent hazánk tanítóképzőinek didaktikai történetében, a mi a népiskolákra is meg fogja tenni hatását. A tanfolyamon városunkból Schwegler Ferenc róm. kath. tanítóképző-intézeti tanár, és Aczél Ilona ref. tanítónőképző-intézeti tanárnő vettek részt.

Berendelés. Szilágyi Lajos bárházai rk. tanító állami tanítónővé neveztetett ki és szolgálattételre a máramarosszigeti kir. tanfelügyelőséghez berendeltett.

Belső munkatársak:
HARASZTHY BÉLA dr., KERTÉSZ PÁL, és MERKER MÁRTON dr.

Nyomatott a Pázmány-sajtóban Szatmáron, Iskola-köz 3. sz.

MINDENMŰ ELEMI ISKOLAI NYOMTAT-

* VÁNYOK ÉS TANSZEREK KAP-
* HATÓK A PÁZMÁNY-SAJTÓ
* KÖNYVNYOMDÁBAN SZATMÁR-
* NÉMETIBEN, ISKOLAKÖZ 3. SZ.

MAGYAR BREVIARIUM.

EGYHÁZI ZSOLOZSMÁK A BOLD. SZÜZ, AZ APOSTOLOK, VÉRTANUK, HITVALLÓK ÉS SZÜZ-
ZEK ÜNNEPÉRE ÉS A HALOTTAK EMLÉKÉRE.

A szent zsolozsma az Egyháznak legősibb és legfőbb imádsága, melyet a legtudósabb szentek szerettek s melyet semmiféle költészet felülmulni nem tudott. Tizenhét évszázad óta a szent zsolozsmában találták szentjeink legfőbb örömeiket és sok szent mondja, hogy a zsolozsma végzésekor az angyalok is velünk imádkoznak, mivel ez a kath. Egyház hivatalos, köteles imádsága kezdet óta. E lélekemelő himnuszok, szent beszédek és értelmezések magyar nyelven most jelennek meg.

Megrendelhető 5 k.-ért „A Kereszt“, kiadóhivatalában Budapest, III., Nád-u. 1.

Ha ingatlant akar venni, vagy eladni, jelzőlog-kölesont keres, mielőtt bármiféle gazdasági cikket beszerezne, vagy a gazdasági élet bármely ágába vágó szükséglete van, — forduljon bizalommal Poszvek Nándor gazd. szakirodájához Szatmár, Kazinczy-u. 7. sz.

A Talmud magyarul.

Egyre balljuk a Talmud-morált, Talmud-erkölcsöket emlegetni, bár a legtöbb ember nem ismeri a Talmudot, nem ismeri épen azokat a részeket, a melyek a keresztény világot érdeklik s melyeket saját jól felfogott érdekeinek kellő megóvása céljából ismernie kellene.

A Talmud a zsidó rabbiképzők tananyaga, ez az ő theologiajuk. Nincs az a pikáns pornographia, nincs az a rémregény, a mi ennél érdekesebb lenne.

A Talmud kivonatos, de szó szerinti fordításban most jelent meg 320 kvart oldalon, **Ára 10 korona.** Megrendelhető „A kereszt“ kiadóhivatalában Budapest III., Nád-utca 1. sz.

Népies kiadás ára 2 korona.

HEGYI LAJOS

hirdetési irodája

folyó évi augusztus hó 1-én

Budapest, VII. ker., Király-utca 67.,

I. em. áthelyeztetett.

Mindenmű hirdetések és reklámok felvétele az összes fővárosi-, vidéki- és külföldi-lapok és naptárak részére eredeti árban. Költségvételek és árajánlatok díjmentesen.

Walek és Rajz

angol és francia különleges-ségű czipészek, hol saját készítményű kész czipők is kaphatók bármilyen kivitelben.

Szatmár, Széchenyi-u. 7.

(Bölönyi-féle ház.)

Dahlström Géza
városi kutmester kufurási vállalata
Majláth-u. 9.
Telefon 233.
Szivattyuk felszerelését elvállalja.

Valódi francia fűzők!

Csipőszorítók, haskötők, egyentartók legnagyobb választékban és mérték szerint is megrendelhetők

HERCZ SÁNDOR

specziális keztyű-, fűző- és műköszertárában
Szatmár, Deák-tér 3. (városház mellett.)

Keztyűk, fűzők mérték után pontosan készülnek, s tisztaságát és javítását elvállalom.

Butor márványok raktáron.

Bel- és külföldi kőfajokból

diszes sirkövek

kaphatók, ugymint:

fekete svéd és sziléziai, szürke és fekete carrarai márványokból a legdiszesebb modern kivitelben, a legjutányosabb árban.

Elvállalok *sírszegélyezéseket, sír-fedeleket, kripták*, valamint *templom és utszéli kőkeresztek* készítését, továbbá *épületekhez* mindenemű kőfajokból *kőfaragászati* munkákat.

Beesés pártfogását kérve, maradok kiváló tisztelettel

Grosz I. Izidor
sirkőgyáros és kőfaragó-vállalkozó
Szatmár, Attila-utca 11.

Butor márványok raktáron.

Makóczy Géza papi és polgári szabó

Szatmár, Eötvös-utca 4/a. sz.

Ajánlja a főt. lelkész urak szives figyelmébe modern szabó-műhelyét, hol is mindennemű reverendák és papi öltönyök a legnagyobb pontossággal, jutányos árak mellett készülnek.

Tisztelettel
Makóczy Géza, papi- és polgári-szabó.

Ha olesó és jó lisztet akar venni.
Ha friss, jó fűszert akar olesón venni,
Ha tisztánkezelt olesó s jó bort akar
Ha jó festék- és lakkárut (inni, akar használni; ugy keresse fel

Lindenfeld & Domokosné

legolesőbb fűszer és vegyesáru üzletét
Szatmáron, Deák-tér 27. sz.,
báró Vécsey-ház. — Telefon 274. sz.
és Árpád-u. 22. Telefon 275. sz.

Bertha Károly műkertész

Szatmár, Deáktér 2. sz.

Minden idényben mindennemű
:: élővirág diszmunkák ::
alkalmi-, menyasszonyi-, koszorúslány- és mellesokrok. — Alkalmi-, ravatal- és sírkoszorúk, sírsokrok a legdiszesebb kivitelben, jutányos árban pontosan és gyorsan készíttetnek.

Vidéki megrendelések különös gonddal elintéztetnek. Park- s kert-rendezések vállaltatnak.

Sürgőnyezim: Bertha kertész
Szatmár. — Telefon-szám 27.

UJ KÁLYHA RAKTÁR SZATMÁRON!

Van szerencsém a n. é. közönség beesés tudomására hozni, miszerint **Batthyány-utca 10. szám alatt** a mai kor igényeinek megfelelő

UJ KÁLYHA RAKTÁRT

nyitottam. Raktáron tartok *elsőrendű cserép- és porcellán-kályhákat, takaréktűzhelyeket, porcellán-fürdőkádakat. Javításokat, átalakításokat* felelősség mellett a legjutányosabb árban, a legrövidebb idő alatt eszközölök. Magamat a n. é. közönség beesés pártfogásába ajánlva maradok

teljes tisztelettel

HÜBNER LEÓ, kályhás-mester.

UJ KÁLYHA RAKTÁR SZATMÁRON!

Szatmári Polgári Takarékpénztár Részv.-T.

Előnyös feltételek mellett folyósít törlesztéses jelzálogkölcsonőket 50—65 évig.

A „Hollandi“ Életbiztosító Társaság Főügynöksége.

ALAPTŐKE 600.000 KORONA.

Előnyös kölcsönőket nyujt:

Váltókra, értékpapírokra és árúkra;
Folyósít jelzálogkölcsonőket;
Elvállalja építkezések finanszírozását;

ELFOGAD BETÉTEKET 5% KAMATOZTATÁS MELLETT.

Üzlethelyiség: Hám János-u., Színház mellett.

ÉRTESÍTÉS!

Gyermekjátékok, üveg- és porcellán-edények, elegáns sétatobok, háztartási cikkek nagy választékban kaphatók
A SZATMÁRI BAZÁRBAN
SZATMÁR, KAZINCZY-UTCZA.

Hol javíttassuk meg szőlőpermetezőinket szakszerűen?

WÉBER JÁNOS a szabadalmazott orvosiilag kipróbált **eredeti vízszűrőkészítőnél**, ahol kitűnő működésű **új szőlőpermetezőket** jótállás mellett kapni, ugyszintén bármilyen szerkezetű permetezőkhöz szükséges alkatrészek is nagyválasztékban kaphatók. Ország-szerte nagy elismerésnek örvendő és az összes magyar államvasuti osztálymérnökségek és üzletvezetőségek részére szállított **vízszűrő-ímet** ajánlom, egyben felhívom a nagyérd. közönség b. figyelmét arra, hogy vízszűrőinél óvakodjék a be nem vált, rossz utánzatoktól.

Weber János bádogosmester

Szatmár, Árpád-utca 61. szám.

Legszebb kivitelben tisztít minden ruhaneműt, gallért, kézelőt

JOÓ SÁNDOR

gőz és villanyerőre berendezett

mű-ruhafestő

vegyészeti tisztító-intézete.

Szatmár, Várdomb-utca 16. sz.

Flórküzet: Szatmár, Atilla-u. 1.

Megnyilt az új óra-, ékszer- és műszer-kereskedés

Szatmáron, Deák-tér 16. sz. (özv. dr. Török Istvánné-ház).

Raktáron tartok ékszer, arany, valódi és china ezüst-árukat; ugyszintén fali-, inga-, ébresztő- és zsebórákat.

Allandó nagy raktár varrógép-, kerék-pár- és annak alkatrészeiben.

Óra- és ékszerjavításokat gyorsan és pontosan eszközölök.

A n. é. közönség b. támogatását kérve, vagyok tisztelettel

Groszman H. Sámuel
ékszerész és órás.

Bartos J. cserépkályha-raktára Szatmár

ISTVÁN - TÉR 11. SZÁM.

Készít cserép és porcellán-kályhakat, kandallókat, takaréktűzhelyeket, fürdőkádakat és falburkolatokat hazai és külföldi gyártmányokból, továbbá elvállalom régi kályhák átrakását, javítását és tisztítását a legjutányosabb árak mellett.

Minden munkámért szavatolok.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve teljes tisztelettel

BARTOS J. kályhás-mester.

RÉTAY és BENEDEK

egyházi műpar-intézet, oltár- és szószék-építészete
Budapest, IV. ker., Váci-utca 59. szám.

Hazánkban a legnagyobb műfaragó-intézet. Készít: stilszerű oltárt, szószéket, keresztelőkutat, gyónószéket és templompadokat, sekrestye-berendezéseket, képkereteket és az összes berendezési tárgyakat mérsékelt árban. — Szent-szobrokat, oltárképeket, keresztuti képeket művészi kivitelben és jutányos árakon szállítunk. — Munkafelvétel céljából készséggel küldjük ki díjmentesen szakértő megbízottunkat. — Vállalkozunk templomok kifestésére és festett üvegablakokkal való ellátására. — Arjegyzekeket, költségvetést és tervzeteket készséggel küldünk.

HIRDETÉSEK

felvételnek lapunk kiadóhivatalában.

Inglík József

polgári-, papi- és egyenruha-üzlete

Szatmár Deáktér. Városház-épület.

Több egyenruházati intézet szerződött szállítója.

Készít mindennemű **polgári öltönyöket, papi reverendákat**; mindennemű öltöny készítésnél a fősulyt az **elegáns szabás és finom kivitelre** fektetem, a mellett teljes kezességet vállalok szállítmányaim valódi színe és tartósságáért.

Allandó nagy raktár honi és angol gyártmányú szövetekben. Elsőrangú egyenruházati és hadi felszerelési intézet. Üzletem **nagy forgalma** által áruimat **olcsóbb ár mellett szállíthatom**, mint bármely más cég.

Átalakítások gyorsan és olcsón eszközöltetnek.

Kérem annélfogva engem becses megrendeléseivel megtisztelni; biztosítom, hogy a legesekélyebb megrendelésnél is a legnagyobb megelégedésre fog szolgálni.

INGLIK JÓZSEF,
szabómester.